

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu articolul 73 din Constituția Republicii Moldova și articolul 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Anexă: Proiectul de lege

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova:

Burdujă Petru

Bolea Vasile
Furculeț C. C.
Dolintă A.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	263
"19"	06 2020
Ora	

LEGE
pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul electoral nr. 1381/1997, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.451-463, se modifică după cum urmează:

I. Articolul 1:

în definiția noțiunii „*afișe electorale*”, textul „apeluri, declarații” se exclude, iar după cuvintele „concurenți electorali” se introduce textul: „, candidați, persoanele de încredere și/sau de participanții la referendum”;

noțiunea „*agitație electorală*” va avea următorul cuprins:

„*agitație electorală* - apeluri, declarații, precum și acțiuni de pregătire și difuzare a informației, care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau pentru alți concurenți electorali sau pentru una dintre opțiunile la referendum;”;

noțiunea „*bloc electoral*” va avea următorul cuprins:

„*bloc electoral* - uniune benevolă între două sau mai multe partide, organizații social-politice constituită pentru a participa împreună la alegeri, referendum. Blocurile electorale se înregistrează de către Comisia Electorală Centrală. Un partid sau o organizație social-politică nu poate face parte decât dintr-un singur bloc electoral. Partidul, organizația social-politică care este parte a unui bloc electoral nu poate înainta de sine stătător candidați la alegeri;”;

noțiunea „*campanie electorală*” va avea următorul cuprins:

„*campanie electorală* – perioadă de timp în care concurentul electoral sau participantul la referendum poate face agitație electorală în sensul prezentului cod și care începe pentru fiecare concurent electoral sau participant la referendum din momentul înregistrării sale de organul electoral corespunzător, dar nu mai devreme de 30 de zile pînă la data scrutinului, și se încheie în ziua anterioară prezilei scrutinului sau la data retragerii ori anulării înregistrării. Campania electorală se prelungește de la data stabilită în hotărîrea Comisiei Electorale Centrale privind organizarea turului doi de scrutin sau a votării repetate și se încheie în aceleași condiții;”;

noțiunea „*candidat independent*” va avea următorul cuprins:

„*candidat independent* - persoană care își înaintează, independent de partide, de organizațiile social-politice și de blocurile electorale, propria candidatură la alegeri pentru ocuparea unei funcții publice eligibile sau este desemnată și/sau susținută de grupul de inițiativă constituit de cetățeni, fiind înregistrată de organul electoral corespunzător în condițiile prezentului cod;”;

în definiția noțiunii „*Centrul de instruire continuă în domeniul electoral*”, textul „subdiviziune specializată, instituită în cadrul” se substituie prin textul „instituție publică subordonată”;

noțiunea „*circumscripție națională*” se înlocuiește cu „*circumscripție electorală națională*”, iar în definiția noțiunii se introduce la final următorul text „, alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova sau referendumul republican”;

în definiția noțiunii „*Cod de conduită*”, după sintagma „concurenții electorali” se introduce textul „/participanții la referendum”, la forma gramaticală corespunzătoare;

la noțiunea „*concurenți electorali*”:

- în textul de la liniuța a doua, după sintagma „Președinte al Republicii Moldova,” se introduce textul „precum și partidele, organizațiile social-politice și blocurile electorale care i-au desemnat,”;

- textul de la liniuța a treia va avea următorul cuprins:

„- candidații independenți, precum și partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale care au înaintat candidați pentru funcția de primar sau liste de candidați pentru funcția de consilier în consiliul local și care sînt înregistrați/înregistrate de consiliile electorale de circumscripție respective – în cazul alegerilor locale;”;

după noțiunea „*concurenți electorali*” se introduce o nouă noțiune, „*contestatar*”, cu următorul cuprins:

„*contestatar* – subiect de drept electoral (alegător/concurent electoral/grup de inițiativă/participant la referendum și alte persoane ale căror drepturi sînt afectate) care revendică apărarea unui drept al său vătămat în cadrul procesului de organizare și desfășurare a alegerilor, prin acțiunile/inacțiunile/hotărîrile organelor electorale, acțiunile/inacțiunile concurenților electorali;”;

noțiunea „*contestație*” va avea următorul cuprins:

„*contestație* – cerere în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, cererea de chemare în judecată, prin care se contestă acțiunile / inacțiunile / hotărîrile organelor electorale, acțiunile / inacțiunile concurenților electorali, participanților la referendum, grupurilor de inițiativă;”;

în definiția noțiunii „*Comisia Electorală Centrală*”, după cuvintele „în scopul unei bune desfășurări a alegerilor” se introduce textul „și referendumurilor”;

noțiunea „*domiciliu*” va avea următorul cuprins:

„*domiciliu (reședința obișnuită)* – loc unde alegătorul locuiește permanent, confirmat în buletinul de identitate sau în alt act de identitate prevăzut de lege;”;

noțiunea „*funcționar electoral*” va avea următorul cuprins:

„*funcționar electoral* – persoană care activează sau a activat, în condițiile prezentului cod, în calitate de membru al organului electoral, de funcționar public/angajat în cadrul aparatului organului electoral sau angajat în cadrul instituțiilor publice și altor structuri organizaționale fondate de Comisia Electorală Centrală;”;

în definiția noțiunii „*grup de inițiativă*”, sintagma „de către Comisia Electorală Centrală” se exclude;

după noțiunea „*Oficiul de protocol al observatorilor internaționali*” se introduce o nouă noțiune, „*operator al Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”*”, cu următorul cuprins:

„*operator al Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”* – persoană autorizată să prelucreze datele personale ale alegătorului care s-a prezentat la votare, pentru a înregistra faptul participării acestuia la vot;”;

după noțiunea „*partide*” se introduce o nouă noțiune, „*participant la referendum*”, cu următorul cuprins:

„*participant la referendum* - partidul, organizația social-politică sau blocul electoral înregistrat cu opțiunea „DA” sau „NU” la referendum de organul electoral respectiv. Prevederile prezentului cod referitoare la concurenții electorali se aplică în modul corespunzător și participanților la referendum;”;

noțiunea „*reședință*” va avea următorul cuprins:

„*reședință* – loc unde alegătorul locuiește temporar, confirmat în buletinul de identitate sau în alt act de identitate prevăzut de lege;”.

2. La articolul 8, după cuvintele „într-o singură zi” se introduce textul „de regulă în ziua”.

3. La articolul 15, alineatul (2) se completează la final cu o nouă propoziție: „Candidații desemnați în alegeri nu pot fi desemnați și în calitate de reprezentanți cu drept de vot consultativ.”.

4. La articolul 19:

în alineatul (4), după cuvântul „Drepturile” se introduce textul „și obligațiile”;

articolul se completează cu un nou alineat, (5), cu următorul cuprins:

„(5) Pentru membrii Comisiei care nu activează permanent perioada exercitării mandatului se asimilează stagiului de cotizare în serviciul public și li se acordă garanțiile stabilite de Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.”.

5. Articolul 21:

la alineatul (1), cuvântul „sînt” se substituie prin cuvintele „pot fi”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În perioada electorală (alegeri parlamentare, alegeri prezidențiale, alegeri locale generale, alegeri noi sau referendum republican), membrilor Comisiei Electorale Centrale li se stabilește suplimentar o indemnizație de 35 la sută din salariul mediu pe economie. Membrii Comisiei care nu activează permanent primesc, în perioada electorală, o indemnizație echivalentă cu salariul secretarului Comisiei Electorale Centrale, stabilit pentru perioada respectivă, din mijloacele financiare alocate pentru alegeri cu calcularea sumelor suplimentare în cazul muncii acestora extra program și în zilele de odihnă și de sărbătoare.”;

la alineatul (3), după cuvântul „fiecare” se introduce textul „zi de”.

6. Articolul 27 se completează cu un nou alineat, (4), cu următorul cuprins:

„(4) Remunerarea angajaților permanenți ai Centrului de instruire continuă în domeniul electoral se efectuează conform prevederilor legislației în vigoare, iar pentru perioada electorală, indiferent de tipul scrutinului, fiindu-le stabilită o indemnizație în mărime de 35 la sută din salariul mediu. În cazuri excepționale, cu acordul salariatului, durata timpului de muncă poate depăși plafonul stabilit la art.104 alin.(5) din Codul muncii.”.

7. La articolul 28, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Pentru secțiile de votare din străinătate și pentru secțiile de votare pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), Comisia Electorală Centrală va constitui consilii electorale distincte, cu sediul în municipiul Chișinău, care vor asigura organizarea proceselor electorale în secțiile de votare respective.”.

8. La articolul 29 litera i), textul „publicarea în presa locală a rezultatelor votării” se substituie prin textul „afișarea acestora la sediul său și a administrației publice locale”.

9. La articolul 31, alineatul (7) se abrogă.

10. La articolul 36 alineatul (2), sintagma „concurrentul electoral” se substituie prin cuvintele „partidul politic”.

11. La articolul 37, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Consiliile și birourile electorale, constituite în condițiile prezentului cod, își încetează activitatea și sînt dizolvate de drept după ce actul de confirmare a rezultatelor alegerilor a devenit irevocabil.”.

12. Articolul 41:

la alineatul (2), textul la început va avea următorul cuprins:

„Finanțarea și susținerea materială sub orice formă a grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale ale concurenților electorali și a participanților la referendum de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:”;

la alineatul (2) litera f), după cuvintele „prevăzute la” se introduce textul „alin. (3)”;

la alineatul (8), cuvântul „radiodifuzorii” se substituie prin textul „furnizorii de servicii media”, iar sintagma „Consiliul Coordonator al Audiovizualului” se substituie prin sintagma „Consiliul Audiovizualului”.

13. Articolul 44:

în alineatele (1) și (4), cuvântul „domiciliază” se substituie prin textul „își au domiciliul;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Listele electorale se întocmesc pe secții de votare în baza informației din Registrul de stat al alegătorilor. Lista unei secții de votare este ordonată alfabetic, după numele, prenumele alegătorilor, sau după denumirea străzii, numărul blocului în creștere, numele, prenumele alegătorilor. Arondarea alegătorilor la secțiile de votare se efectuează de către registratorii din cadrul autorităților publice locale, autorizați în acest sens, conform procedurii stabilite de regulamentul cu privire la Registrul de stat al alegătorilor, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.”;

la alineatul (7), textul „domiciliul și reședința” se substituie prin textul „locul de ședere”;

la alineatul (8), după cuvântul „alegeri” se introduce textul „parlamentare, prezidențiale, referendum republican”;

14. Articolul 45 va avea următorul cuprins:

„Articolul 45. Verificarea listelor electorale

(1) Listele electorale se fac accesibile în localurile secțiilor de votare și se plasează pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, în acestea fiind indicate numele, prenumele și anul nașterii fiecărui alegător. Alegătorilor li se comunică, cel târziu cu 20 de zile înainte de ziua alegerilor, prin toate mijloacele disponibile, sediul secției de votare la care ei vor putea vota.

(2) Accesul la listele electorale de bază este garantat, în condițiile prezentului articol. Membrii biroului electoral au acces liber la datele depline conținute în lista electorală cu datele alegătorilor arondați la secția de votare respectivă (IDNP-ul, domiciliul/reședința alegătorului, seria și numărul actului de identitate), iar alegătorul are acces liber doar la datele sale personale. Reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum, alegătorii și observatorii au acces la lista electorală cu datele depline numai pe bază de declarație de confidențialitate, al cărei model este aprobat de Comisie, fără a avea dreptul de a face copii, fotografii sau înregistrări video.

(3) Dacă alegătorul sau reprezentantul concurentului electoral/participantului la referendum observă erori în lista electorală, el poate depune la biroul electoral al secției de votare o cerere scrisă însoțită de acte doveditoare care se anexează la lista electorală.

(4) Modificările în listele electorale pot fi solicitate de către alegători sau reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum biroului electoral al secției de votare cel târziu în ziua precedentă zilei alegerilor. Biroul electoral transmite imediat Comisiei Electorale Centrale, dar nu mai târziu de ziua precedentă zilei alegerilor, prin intermediul registratorilor din cadrul autorităților administrației publice locale, informația despre modificările solicitate, cu anexarea actelor doveditoare, pentru a fi introduse aceste modificări în Registrul de stat al alegătorilor.

(5) Alegătorii și reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum au dreptul să depună contestații cu privire la neexaminarea sau respingerea cererii, depuse în

condițiile alin. (3), de corectare, includere sau radiere din lista electorală de bază, precum și împotriva altor erori comise la înscrierea datelor despre sine sau despre alți alegători. Contestățiile se examinează de către organele electorale respective în decurs de 24 de ore, iar deciziile acestora pot fi contestate de subiecții interesați în ordinea stabilită la capitolul 12, în cazul în care contestațiile le-au fost respinse.

(6) Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă procedura de întocmire, verificare și actualizare a listelor electorale, reglementînd expres aspectele privind transmiterea listelor la birourile electorale, includerea/excluderea alegătorilor de către membrii biroului electoral al secției de votare, prezentarea ulterioară a listelor electorale finale și alte aspecte necesare.”.

15. Articolul 46:

la alineatul (1), textul „circumscripțiilor electorale și” se exclude;

la alineatul (2), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) blocurile electorale, formate pe baza deciziilor adoptate conform statutelor (regulamentelor) partidelor și organizațiilor social-politice ce le-au constituit, care sînt înregistrate de Comisia Electorală Centrală;”;

alineatul (3) se completează la final cu o nouă propoziție: „Modelul listei de candidați se aprobă de către Comisia Electorală Centrală.”.

16. Articolul 47:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În listele de colectare a semnăturilor în susținerea candidatului independent, precum și pentru inițierea referendumului, denumite în continuare liste de subscripție, se indică numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul și subiectul care l-a desemnat, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile. Lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care au domiciliul într-o singură circumscripție electorală în care urmează să fie organizate alegeri și/sau referendum. În cazul alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază în aceeași unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea.”;

la alineatul (4), textul „de membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile” se substituie prin cuvintele „de colector”, cuvântul „legal” se exclude, iar la finele alineatului se introduce textul „, făcîndu-se mențiunea corespunzătoare la rubrica Notă”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Un alegător poate susține, prin semnătură, mai mulți candidați inclusiv pentru mai multe funcții electivă, însă nu poate susține același candidat, prin semnătură, de două și mai multe ori.”;

la alineatul (6), textul „Membrul grupului de inițiativă care colectează semnăturile alegătorilor” se substituie prin cuvântul „Colectorul”.

17. Articolul 49 alineatul (1):

la litera a), după textul „organului central sau teritorial” se introduc cuvintele „conform prevederilor statutare sau actului de constituire”, iar textul „, 86” se exclude;

litera d) se completează la final cu textul „sau de a ocupa funcții publice”;

litera f) va avea următorul cuprins:

„f) declarația pe propria răspundere privind inexistența actelor de constatare rămase definitive referitoare la regimul declarării averilor și intereselor personale, la stările de incompatibilitate și la confiscarea averii nejustificate, acte care nu sînt prescise;”.

18. Articolul 50 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 50.** Persoanele de încredere ale concurenților electorali și participanților la referendum

(1) Concurenții electorali și participanții la referendum pot avea persoane de încredere în fiecare circumscripție electorală. Persoanele de încredere îi ajută pe concurenții electorali/participanții la referendum la desfășurarea campaniilor electorale ale acestora, fac agitație electorală în favoarea lor și le reprezintă interesele în relațiile cu autoritățile publice, cu alegătorii, cu consiliile și birourile electorale.

(2) Condițiile de stabilire a numărului persoanelor de încredere, procedura de înregistrare, drepturile și obligațiile acestora se stabilesc de prezentul cod și Regulamentul cu privire la activitatea persoanelor de încredere, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale.

(3) Comisia Electorală Centrală înregistrează persoanele de încredere ale concurenților electorali în alegerile parlamentare și ale candidaților la funcția de Președinte al Republicii Moldova, precum și ale participanților la referendum în cazul referendumurilor republicane. În cazul alegerilor pentru funcțiile de primar și de consilier al consiliului local, referendumurilor locale, persoanele de încredere ale candidaților și participanților la referendum sînt înregistrate de către consiliul electoral de circumscripție corespunzător.

(4) Organul electoral competent în termen de 3 zile de la depunerea demersului va adopta o hotărâre cu privire la demersul de înregistrare a persoanelor de încredere și, după caz, va elibera legitimațiile persoanelor de încredere. Concurenții electorali pot, în orice moment pînă la ziua precedentă alegerilor, să suspende împuternicirile persoanelor lor de încredere și să le înlocuiască cu alte persoane.

(5) La locul de muncă permanent persoanele de încredere ale concurenților electorali/participanților la referendum pot solicita suspendarea raporturilor de muncă pe durata campaniei electorale, fără menținerea salariului. Pe parcursul campaniei electorale, persoanele de încredere nu pot fi concediate și nu li se pot suspenda raporturile de muncă fără consimțămîntul lor.

(6) Persoanele de încredere ale concurenților electorali deținătoare de funcții publice nu pot folosi mijloacele și bunurile publice în campaniile electorale.

(7) Aceeași persoană de încredere poate reprezenta candidatul în mai multe circumscripții electorale unde acesta candidează, cu condiția respectării numărului de persoane de încredere în fiecare circumscripție.”.

19. Articolul 51:

la alineatul (4), cuvîntul „administrative” se substituie prin cuvîntul „contravenționale”, iar după textul „cu excepția cazurilor de” se introduce textul „contravenții sau”;

la alineatul (5), sintagma „listele înregistrate,” se substituie prin textul „listele înregistrate sau să retragă candidatul desemnat”, iar textul „în baza deciziei instanței de judecată,” se exclude;

la alineatul (6), cuvîntul „partidului” se substituie prin sintagma „concurrentului electoral”.

20. Articolul 52:

după alineatul (3) se introduce un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) Se interzice concurenților electorali și persoanelor de încredere ale acestora utilizarea în campania electorală și în cadrul acțiunilor de agitație electorală a discursului bazat pe ură și /sau instigator la discriminare.”;

la alineatul (5), textul „și se aduce la cunoștința publică concomitent cu începerea perioadei electorale” se substituie prin textul „printr-un regulament”;

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Candidații nu pot utiliza resursele administrative, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public, utilizarea echipamentelor, mijloacelor și bunurilor publice pentru activități de campanie sau pentru colectarea semnăturilor, acordarea alegătorilor serviciilor gratuite de către autorități în perioada electorală, utilizarea resurselor comunicaționale pentru activități de campanie sau de colectare a semnăturilor. Autoritățile/ instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) Nu pot fi utilizate în scop de publicitate electorală imagini ce reprezintă instituții de stat de peste hotare, autorități publice de peste hotare sau organizații internaționale. Se interzice combinarea de culori și/sau sunete care invocă simboluri naționale ale altor state sau organizații internaționale, utilizarea materialelor în care apar personalități politice, persoane oficiale ale statelor străine sau ale organizațiilor internaționale.”;

articolul se completează cu un nou alineat, (11), cu următorul cuprins:

„(11) Campania electorală pentru al doilea tur de scrutin începe în ziua imediat următoare zilei în care intră în vigoare hotărârea Comisiei Electorale Centrale privind stabilirea datei turului al doilea de scrutin.”.

21. Articolul 53:

alineatul (2) se completează la final cu textul „, de simboluri/sigle decât dacă aparțin aceluiași partid”;

alineatul (3) se completează la final cu textul „, conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală”;

alineatul (4) se completează la final cu textul: „După confirmarea simbolului electoral de către organul electoral, nu se admite înlocuirea sau modificarea lui. Simbolurile electorale se confirmă de Comisia Electorală Centrală, iar în cazul alegerilor locale doar simbolurile candidaților independenți se confirmă de consiliul electoral respectiv.”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Buletinele de vot se întocmesc în limba de stat, iar prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale și într-o altă limbă.”.

22. Articolul 54:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Buletinele de vot se tipăresc conform instrucțiunii Comisiei Electorale Centrale. Membrii Comisiei Electorale Centrale, reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum pot să asiste la confecționarea matriței buletinului de vot, la tipărirea buletinelor de vot, precum și la lichidarea matriței. La operațiunile de confecționare a matriței, tipărire, împachetare, distribuire a buletinelor de vot, precum și la nimicirea matriței, securitatea procesului este asigurată de Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Afacerilor Interne.”;

la alineatul (2), după cuvântul „alegători” se introduce textul „din listele electorale”, iar textul „După tipărire, buletinele de vot se pliază astfel ca partea pe care alegătorul aplică ștampila “Votat” să nu fie vizibilă.” se exclude;

la alineatul (5), după cuvintele „concurenților electorali” se introduce textul „/participanților la referendum”;

la alineatul (6), cuvintele „și prezidențiale” se substituie prin textul „, prezidențiale sau referendumurilor republicane”.

23. La articolul 55, textul „07.00 și 21.00” se substituie prin textul „08.00 și 20.00”.

24. Articolul 58:

la alineatul (1), ultima propoziție se substituie prin textul „La primirea buletinului, alegătorul semnează în lista electorală în dreptul numelui său. Alegătorul cu dizabilități își poate aplica facsimilul. În fișa de însoțire a buletinului de identitate sau în actul în a cărui bază votează alegătorul se aplică ștampila cu mențiunea ce confirmă votarea în ziua respectivă.”;

la alineatul (2), cuvântul „domicilierea” se substituie prin cuvintele „domiciliul sau reședința”;

alineatul (3):

la litera b), după cuvântul „domiciliul” se introduce textul „sau reședința”;

la litera c), după sintagma „Republicii Moldova” virgula se înlocuiește cu prepoziția „sau”, iar sintagma „livretul de marinar” se exclude;

la alineatul (4), textul „completează și depune o declarație pe propria răspundere privind” se substituie prin textul „semnează în lista electorală și pentru”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Indiferent de tipul scrutinului organizat, membrii biroului electoral al secției de votare și operatorii Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” pot vota la secția unde își desfășoară activitatea, cu condiția de a nu-și fi exercitat acest drept la o altă secție de votare. Dacă votează la secția unde își desfășoară activitatea, aceste persoane vor fi înscrise în lista suplimentară, iar la rubrica Notă se va face mențiunea privind funcția deținută în cadrul biroului electoral respectiv. Nu pot beneficia de acest drept persoanele cu domiciliul sau reședința într-o altă circumscripție electorală în cadrul alegerilor locale.”;

la alineatul (6), textul „Informația privind votarea pe listele electorale de bază și listele electorale suplimentare se transmite o dată la 3 ore, în format electronic și/sau telefonic Comisiei Electorale Centrale.” se substituie prin textul „Modul de transmitere a informației privind votarea pe listele electorale de bază și pe listele electorale suplimentare se reglementează de Comisia Electorală Centrală.”.

25. Articolul 59:

la alineatul (1), după sintagma „conurenților electorali” se introduce textul „/participanților la referendum”;

la alineatul (2), după sintagma „conurențul electoral corespunzător” se introduce textul „sau pentru una dintre opțiunile la referendum”;

alineatul (4) se completează la final cu textul „sau pentru una dintre opțiunile la referendum”.

26. Articolul 60:

la alineatul (3), după textul „Membrii biroului electoral al secției de votare” se introduce textul „și alți funcționari ai biroului electoral”, iar după sintagma „reprezentanții concurenților electorali” se introduce textul „/participanților la referendum”;

la alineatul (8), literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) membrii și reprezentanții organelor electorale ierarhic superioare, inclusiv funcționarii electorali din cadrul aparatelor de lucru ale acestora, angajații Centrului de instruire continuă în domeniul electoral, precum și formatorii în domeniul electoral desemnați de Centrul de instruire;

b) reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum;”

articolul se completează cu un nou alineat, (10), cu următorul cuprins:

„(10) Pentru o măsură suplimentară de securizare și asigurare a transparenței procesului de votare, a operațiunilor electorale din ziua alegerilor, în localul secțiilor de votare poate fi utilizat sistemul de înregistrare video. Regulile de funcționare și utilizare a sistemului de înregistrare

video, responsabilitățile privind prelucrarea, accesul și stocarea informațiilor se stabilesc de Comisia Electorală Centrală prin aprobarea unui regulament în acest sens.”.

27. Articolul 61:

la alineatul (2), textul „aplicându-se pe ele ștampila cu mențiunea “Anulat”, apoi se leagă separat și se sigilează” se substituie prin textul „conform procedurii stabilite de Comisa Electorală Centrală”;

la alineatul (3), textul „listele electorale și din listele suplimentare” se substituie prin textul „listele electorale de bază, listele electorale suplimentare și cele pentru votarea la locul aflării”;

alineatul (5) se completează la final cu textul „, iar în cazul referendumurilor cu înscrierea opțiunilor „DA” și „NU””;

alineatul (6) se completează la final cu textul „sau cele exprimate în cazul opțiunilor „DA” sau „NU” la referendum”;

la alineatul (7), după sintagma „concurrent electoral” se introduce, în toate cazurile, sintagma „sau opțiune la referendum”;

la alineatul (8), textul „, reprezentanții concurenților” se substituie prin textul „sau cele exprimate pentru fiecare opțiune la referendum, reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum”;

la alineatul (10), textul „rămân la secția de votare și participă la operațiile electorale” se substituie prin textul „și operatorii Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri” rămân la secția de votare și participă la operațiunile electorale în limita competențelor”.

28. La articolul 62 alineatul (1), litera e) se abrogă.

29. Articolul 63 se completează cu un nou alineat, (8), cu următorul cuprins:

„(8) Procesele-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate, însoțite de toate contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, se transmit prin mijloace electronice la consiliul electoral de circumscripție în cel mult 24 de ore de la închiderea secțiilor.”.

30. Articolul 67:

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) După expirarea termenului de 6 luni de la confirmarea rezultatelor alegerilor, buletinele cu voturile valabil exprimate, buletinele nevalabile și buletinele anulate, listele electorale, precum și certificatele cu drept de vot remise instanței de judecată se nimicesc.”;

articolul se completează cu un nou alineat, (3¹), cu următorul cuprins:

„(3¹) După expirarea termenului de 6 luni din data înregistrării candidatului la alegeri sau adoptării hotărârii de către Comisia Electorală Centrală privind inițierea sau respingerea referendumului republican, listele de subscripție se nimicesc de către organul competent care asigură păstrarea acestora. În cazul referendumurilor locale, termenul de 6 luni se aplică de la data adoptării deciziei de către consiliul local sau instanța de judecată. În cazul în care hotărârile de inițiere/desfășurare a referendumului se contestă în instanța de judecată, sau materialele se remit altor organe competente, listele de subscripție se vor păstra pînă la soluționarea definitivă a cauzei și/sau emiterea unei hotărâri judecătorești irevocabile.”.

31. Articolul 68:

la alineatul (1), textul „pe cale ierarhică, iar ulterior – în instanța de judecată” se exclude;

la alineatul (3), după cuvântul „observatori” se introduce cuvântul „ internaționali”;

la alineatul (5), în a doua propoziție, cuvintele „operațiile” și „operații” se substituie prin cuvintele „operațiunile” și „operațiuni”;

alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) Observatorii pot fi acreditați și pînă la începerea perioadei electorale, însă au dreptul să-și desfășoare activitatea de observare numai odată cu începerea și pînă la încheierea acesteia. Procedura de acreditare a observatorilor, drepturile și obligațiile acestora se stabilesc printr-un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală.”.

32. Articolul 69:

în tot cuprinsul articolului cuvîntul „radiodifuzorii” se substituie prin sintagma „furnizorii de servicii media”, sintagma „Consiliul Coordonator al Audiovizualului” se substituie prin sintagma „Consiliul Audiovizualului”;

la alineatul (3), după sintagma „conurenților electorali” se introduce textul „și participanților la referendumurile naționale”;

la alineatul (4), după sintagma „conurenții electorali” se introduce textul „și participanții la referendumuri”, iar la final se completează cu textul „și nu vor face agitație electorală în favoarea sau în defavoarea vreunui concurent electoral și/sau candidat sau uneia dintre opțiunile la referendum.”;

după alineatul (5) se introduce un nou alineat, (5¹), cu următorul cuprins:

„(5¹) În campania electorală, în spoturile de publicitate electorală și în programele audiovizuale care vizează concurenții electorali și/sau candidații, participanții la referendum nu pot fi utilizate imagini ce reprezintă instituții de stat de peste hotare, autorități publice de peste hotare sau organizații internaționale. Se interzice combinarea de culori și sau sunete care invocă simboluri naționale ale altor state sau organizații internaționale, utilizarea materialelor în care apar personalități politice, persoane oficiale ale statelor străine sau ale organizațiilor internaționale.”.

la alineatul (7), textul „conurenților/candidaților electorali” se substituie prin textul „conurenților electorali/candidaților în alegeri, participanților la referendum”;

33. Articolul 70:

la alineatul (1), textul „și/sau candidații” se substituie prin textul „, , candidații în alegeri sau participanții la referendum”, iar textul „în primele 7 zile ale perioadei electorale” se exclude;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În primele 7 zile de la începerea perioadei electorale, fiecare furnizor de servicii media depune la Consiliul Audiovizualului o declarație privind politica editorială pentru campania electorală, în care indică numele proprietarului/prorietarilor instituției. Declarațiile se publică pe pagina web a Consiliului Audiovizualului. Controlul asupra respectării acestei obligații este exercitat de către Consiliul Audiovizualului din oficiu, conform prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.”;

în cuprinsul alineatul (3):

după sintagma „furnizorii de servicii media” se introduce textul „generaliste și/sau de știri”;

după sintagma „conurenților electorali”, în toate cazurile, se introduce textul „sau participanților la referendum”;

la alineatul (4), cuvintele „Coordonator al” se exclud, iar textul „cîte 5 minute de emisie la televiziune și 10 minute la radio în scopul expunerii programelor electorale și” se substituie prin textul „sau participanților la referendum cîte 5 minute de emisie la televiziune și 10 minute la radio în scopul prezentării programelor electorale, susținerii candidaților desemnați sau a opțiunilor la referendum, precum și în scopul”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În campania electorală pentru alegerile parlamentare, prezidențiale și pentru referendumurile republicane, furnizorii publici de servicii media acordă gratuit concurenților electorali/participanților la referendum, în cadrul serviciilor media generaliste și/sau de știri, câte un minut pe zi, timp de antenă pentru plasarea publicității electorale. Pentru publicitate electorală contra plată, fiecărui concurent electoral /participanților la referendum i se oferă nu mai mult de 2 minute pe zi pe durata campaniei electorale în cadrul fiecărui serviciu media audiovizual. Tariful pentru publicitatea electorală nu poate depăși tariful pentru publicitatea comercială aplicat pînă la 6 luni înainte de data scrutinului. Timpii de antenă pentru publicitatea electorală contra plată se acordă tuturor concurenților electorali în condiții egale, în intervalele orare stabilite, de către furnizorii de servicii media în declarațiile politicii editoriale. Furnizorii de servicii media care nu participă la reflectarea campaniei electorale nu au dreptul de a plasa publicitate electorală.”;

la alineatul (6), sintagmele „concurrentul electoral” și „concurrentului electoral” se substituie prin sintagmele „concurrentul electoral/participantul la referendum” și, respectiv, „concurrentului electoral/participantului la referendum”;

la alineatul (10), textul „numai cu condiția înștiințării prealabile a Comisiei Electorale Centrale” se substituie prin textul „cu respectarea procedurii stabilite de Comisia Electorală Centrală în baza unui regulament aprobat în acest sens”;

la alineatul (11), cuvîntul „radiodifuzorii” se substituie prin textul „furnizorii de servicii media.”;

alineatul (12) va avea următorul cuprins:

„(12) Consiliul Audiovizualului prezintă, o dată la două săptămîni, Comisiei Electorale Centrale rapoarte de monitorizare privind modul de reflectare a campaniei electorale în cadrul tuturor programelor, de către furnizorii publici de servicii media și de către furnizorii privați de servicii media, cu cele mai mari cote de audiență conform celor mai recente măsurări efectuate de instituția specializată. În termen de 3 zile de la data alegerilor, Consiliul Audiovizualului va prezenta Comisiei Electorale Centrale un raport de totalizare care va cuprinde informații referitoare la respectarea normelor legale în reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media în cadrul tuturor programelor audiovizuale cu caracter electoral. Toate rapoartele prezentate de Consiliul Audiovizualului se vor publica imediat pe pagina web a Comisiei Electorale Centrale și a Consiliului Audiovizualului.”

34. Articolul 71 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 71. Contestațiile**

(1) Contestațiile privind organizarea și desfășurarea alegerilor se examinează de către organele electorale, respectîndu-se ierarhia acestora. Procedura detaliată de examinare a contestațiilor în perioada electorală se aprobă prin regulament al Comisiei Electorale Centrale.

(2) Contestațiile privind reflectarea campaniei electorale de către furnizorii de servicii media aflați sub jurisdicția Republicii Moldova se examinează de către Consiliul Audiovizualului în conformitate cu prevederile prezentului cod, ale Codului privind serviciile media audiovizuale al Republicii Moldova, iar contestațiile ce vizează mijloacele de informare în masă scrise se examinează de către Comisia Electorală Centrală.

(3) Hotărârile organelor electorale și ale Consiliului Audiovizualului asupra contestațiilor pot fi contestate nemijlocit în instanța judecătorească competentă.

(4) Contestația va conține descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, probele, temeiul legal, cerințele contestatarului, semnătura și datele de identitate ale persoanei care o depune.

(5) Contestațiile privind finanțarea campaniilor electorale se adresează Comisiei Electorale Centrale, cu excepția finanțării candidaților independenți în alegerile locale care se depune la consiliul electoral de circumscripție competent. Examinarea contestațiilor privind finanțarea

campaniilor electorale ale partidelor politice nu se supune termenelor de prescripție prevăzute la art.72-74.”

35. Articolul 72 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 72. Înaintarea contestațiilor**

(1) Acțiunile/inacțiunile concurenților electorali/candidaților de pe liste / grupurilor de inițiativă/ participanților la referendum pot fi contestate la organul electoral care i-a înregistrat, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/inacțiunii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod sau de alte legi.

(2) Acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale pot fi contestate la organul ierarhic superior cu respectarea procedurii prealabile, ulterior în instanța de judecată competentă, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/ inacțiunii sau adoptării hotărârii.

(3) Termenul de depunere a contestației se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea/inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea organului electoral.

(4) Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale și ale Consiliului Audiovizualului se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/inacțiunii sau adoptării hotărârii.

(5) Contestația nu poate fi depusă de către membrul organului electoral respectiv, dar poate fi depusă de reprezentantul concurentului electoral/grupului de inițiativă/participantului la referendum în organul electoral respectiv sau de o persoană împuternicită de către acesta prin procură.

(6) În cazul în care examinarea nu ține de competența organului electoral respectiv, contestația și materialele anexate la ea urmează a fi transmise spre examinare conform competenței, în mod urgent, în cel mult 2 zile calendaristice de la data recepționării.”

36. Articolul 73:

la alineatul (1), după cuvântul „acțiune” se introduce textul „/inacțiune”, iar după sintagma „Comisiei Electorale Centrale” se introduce textul „și ale Consiliului Audiovizualului”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Contestațiile privind acțiunile și hotărârile consiliilor electorale de circumscripție și ale birourilor electorale ale secțiilor de votare se examinează în termen de 3 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali/candidaților de pe liste/grupurilor de inițiativă/participanților la referendum se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor.”;

la alineatul (3) , cuvântul „radiodifuzori” se substituie prin sintagma „furnizori de servicii media”, iar cuvintele „Coordonator al” se exclud.

37. Articolul 74 va avea următorul cuprins:

„ **Articolul 74. Hotărârile instanțelor de judecată cu privire la contestații**

(1) Instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.

(2) Hotărârea instanței de judecată este definitivă și executorie din momentul pronunțării.

(3) Împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

(4) Apelul și recursul se examinează în termen de 3 zile de la primirea dosarului.”

38. Articolul 75 va avea următorul cuprins:

„Articolul 75. Răspunderea juridică

(1) Orice subiect de drept care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă/concurenților electorali/candidaților de pe liste/participanților la referendum următoarele sancțiuni:

- a) avertisment;
- b) anularea înregistrării grupului de inițiativă/concurentului electoral/candidatului de pe listă sau participantului la referendum;
- c) intentarea procesului contravențional conform legislației;
- d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat ca sancțiune de bază sau complementară;
- e) privarea de timpii de antenă gratuită și/sau contra plată, pentru o perioadă de 24 pînă la 48 ore, care poate fi aplicată doar după aplicarea sancțiunii sub formă de avertisment.

(3) Sancțiunea sub formă de avertisment și privarea de timpii de antenă poate fi aplicată prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale pentru încălcarea actelor normative în domeniul electoral, altele decît cele stabilite la alin. (5).

(4) În cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală poate aplica partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali/participanți la referendum sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni pînă la un an.

(5) Anularea înregistrării se aplică prin hotărîrea organului electoral care a înregistrat grupul de inițiativă/concurentul electoral/candidatul de pe liste sau participantul la referendum în cazul în care se constată:

- a) folosirea fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cu cel puțin 0,25% a cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral sau cel destinat grupului de inițiativă;
- b) utilizarea mijloacelor financiare din străinătate, cu excepția donațiilor din partea cetățenilor Republicii Moldova cu venituri obținute în afara țării;
- c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;
- d) prezentarea documentelor false în vederea înregistrării în calitate de grup de inițiativă, concurent electoral sau participant la referendum. În cazul alegerilor parlamentare și locale, candidatul respectiv se exclude din lista concurentului electoral;

(6) În cazul încălcării prevederilor prezentului cod și ale altor acte normative în domeniul electoral de către funcționarii electorali, Comisia Electorală Centrală poate să le aplice, prin hotărîre, următoarele sancțiuni:

- a) avertisment;
- b) revocarea din componența organelor electorale și aparatelor de lucru ale acestora;
- c) excluderea din Registrul funcționarilor electorali;
- d) privarea de dreptul de a desfășura orice activitate în cadrul organelor electorale pentru un termen de la 1 an pînă la 4 ani.

(7) Pentru încălcarea actelor normative privind reflectarea campaniei electorale de către radiodifuzori aflați sub jurisdicția Republicii Moldova, Consiliul Audiovizualului poate aplica sancțiunile stabilite de Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova.

(8) În cazul încălcării de către observator a normelor electorale în vigoare, organul electoral care a acreditat observatorul este în drept să-i anuleze acreditarea prin adoptarea unei hotărîri.

(9) În sensul alineatelor (6) și (8) se consideră încălcare orice acțiune de propagandă pentru sau împotriva unui partid politic, unei organizații social-politice sau unui concurent electoral, grup de inițiativă, participant la referendum, pentru sau contra întrebării supuse referendumului sau încercarea de a influența opțiunea alegătorului. Încălcarea de către observator în orice mod a drepturilor și obligațiilor, a normelor electorale în vigoare atrage după sine anularea acreditării observatorului de către organul electoral care a acreditat observatorul.”.

39. La articolul 81 alineatul (3), după cifrele „31” se introduc cifrele „32”.

40. Articolul 87:
la alineatul (2), textul „a înaintat candidatura ori” se exclude;
alineatul (3) se completează la final cu textul „de la depunerea cererii și documentelor corespunzătoare”.

41. La articolul 88, alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„(2) Retragerea candidatului independent se consemnează prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale în cel mult 3 zile de la depunerea cererii în acest sens, care se aduce la cunoștința publică imediat.”.

42. La articolul 108 alineatul (3), după cifrele „31” se introduce textul „, 32”.

43. Articolul 113:
la alineatul (3), după cuvintele „mai multe liste” se introduce textul „pentru susținerea aceluiași candidat,”;
la alineatul (5), cuvântul „verificarea” se substituie prin cuvântul „recepționarea”.

44. La articolul 114, alineatul (3) va avea următorul conținut:
„(3) În cazul respectării prevederilor prezentului articol și ale Regulamentului de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, Comisia Electorală Centrală în decursul a 3 zile de la data depunerii actelor înregistrează grupul de inițiativă și eliberează membrilor acestui grup liste de subscripție și legitimații.”.

45. Articolul 115 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 115.** Listele electorale
(1) Listele electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova se întocmesc în conformitate cu prevederile capitolului 5 (art.44 și art.45), care se aplică în modul corespunzător.
(2) În cazul organizării turului doi de scrutin:
a) listele electorale nu se transmit instanței de judecată, ci se păstrează la consiliul electoral de nivelul doi pentru a fi utilizate în cadrul celui de-al doilea tur.
b) rămîne valabilă înregistrarea prealabilă efectuată pentru turul întâi de scrutin.”

46. Articolul 116 va avea următorul cuprins:
„**Articolul 116.** Campania electorală
Campania electorală pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova se desfășoară în conformitate cu prevederile capitolului 7 (art.50–52), care se aplică în modul corespunzător.”.

47. La articolul 130, alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„(2) Comisia Electorală Centrală stabilește numărul de mandate de consilier în consiliile locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, în conformitate cu prevederile Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.”.

48. La articolul 134, alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„(2) La alegerea consiliului local și a primarului nu participă alegătorii care nu își au domiciliul sau reședința în circumscripția electorală respectivă.”.

49. La articolul 145, alineatul (3) se completează la final cu textul: „Data turului al doilea de scrutin se stabilește prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale.”;

50. La articolul 151 alineatul (1), cuvintele „va fixa” se substituie prin cuvîntul „organizează”.

51. Codul se completează cu un nou articol, 152¹, cu următorul cuprins:

„ **Articolul 152¹**. Participanții la referendum

(1) În sensul prezentului cod, participanții la referendum sînt partidele, alte organizații social-politice și blocurile electorale care se înregistrează la Comisia Electorală Centrală cu opțiunea „DA” sau „NU” în vederea participării la campania electorală pentru referendum.

(2) Pentru înregistrarea în calitate de participant la referendum, partidele, organizațiile social-politice și blocurile electorale depun la Comisia Electorală Centrală cererea privind înregistrarea în această calitate, la care se anexează următoarele documente:

a) hotărîrea/decizia confirmată prin proces-verbal sau, după caz, prin extrasul din procesul-verbal al ședinței organului competent al partidului, al organizației social-politice sau al blocului electoral la care s-a decis participarea la referendumul republican;

b) declarația de participare a partidului, a organizației social-politice sau a blocului electoral cu opțiunea „DA” sau „NU” la referendumul republican;

c) copia autentificată a statutului partidului sau organizației social-politice, după caz setul de documente aferent constituirii blocului electoral;

d) demersul privind desemnarea reprezentantului cu drept de vot consultativ și/sau persoanei responsabile de finanțe (trezorier), după caz.

(3) Prevederile prezentului cod se aplică în modul corespunzător pentru constituirea blocurilor electorale în vederea participării la campania electorală pentru referendum.

(4) Comisia Electorală Centrală, prin adoptarea unei hotărîri, decide asupra înregistrării sau refuzului de înregistrare în calitate de participant la referendum în decurs de 7 zile de la data primirii actelor enumerate la alin. (2).”

52. Articolul 167:

la alineatul (1), textul: „Fiecare foaie se autentifică prin aplicarea ștampilei autorității publice locale respective.” se exclude;

la alineatul (3), textul „; listele care nu au fost autentificate prin aplicarea ștampilei autorității administrației publice locale respective” se exclude.

53. La articolul 172 alineatul (1), cuvintele „pentru” și „contra” se substituie prin cuvintele „DA” și „NU”.

54. La articolele 174 și 176 alineatele (2), cuvintele „pentru” și „contra” se substituie cu cuvintele „DA” și „NU”.

55. La articolul 190 litera a), cuvîntul „revocării” se substituie prin cuvîntul „demiterii”.

56. Articolul 194:

la alineatul (1), textul: „Fiecare foaie se autentifică prin aplicarea ștampilei autorității publice locale respective.” se exclude;

la alineatul (3), textul „, listele care nu au fost autentificate prin aplicarea ștampilei autorității administrației publice locale respective” se exclude.

57. La articolul 196 alineatul (2) litera a), cifrele „45” se substituie pe în cifrele „60”.

58. La articolul 197 alineatul (4), textul „Secțiunile de votare se numerează.” se substituie prin textul „La propunerea primarilor orașelor (municipiilor), ai sectoarelor și ai satelor (comunelor), plafonul de 3000 de alegători poate fi depășit cu cel mult 10 la sută. Secțiunile de votare se numerează.”.

59. Articolul 198:

alineatul (3) se abrogă;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) La prima ședință, fiecare consiliu electoral de circumscripție și birou electoral al secției de votare alege din rândul membrilor săi un președinte, un vicepreședinte și un secretar.”.

60. Articolul 203:

la alineatul (1), cuvintele „pentru” și „contra” se substituie prin cuvintele „DA” și „NU”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Buletinele de vot se întocmesc în condițiile capitolului 8”.

61. La articolele 205 și 206 alineatele (2), cuvintele „pentru” și „contra” se substituie prin cuvintele „DA” și „NU”.

Art. II - Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017 nr.78-84, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 52 va avea următorul cuprins:

„Articolul 52. Agitația electorală

(1) Efectuarea agitației electorale în ziua alegerilor sau în ziua precedentă zilei alegerilor se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Efectuarea agitației electorale în timpul procesiunilor și/sau slujbelor religioase, precum și în locurile/localurile unde acestea se desfășoară

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 60 de unități convenționale aplicată conducătorilor cultelor sau ai părților lor componente, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanelor juridice.

(3) Implicarea sub orice formă a organizațiilor necomerciale, sindicale, de binefacere în campania electorală

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice/persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(4) Organizarea transportării alegătorilor spre secția de votare în ziua votării în scopul de a-i determina să voteze pentru unul din candidați

se sancționează cu amendă de la 60 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și persoanei juridice.

(5) Utilizarea discursului de ură și/sau instigarea la discriminare în cadrul campaniei electorale și/sau în materialele de agitație electorală

se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată candidaților în alegeri.”;

2. Articolul 400, la alineatul (1) după cifrele „52” se introduce textul „alin. (1)-(4)”;

3. Articolul 423⁵, la alineatul (1) după textul „la art.” se introduce textul „52 alin. (5)”.

Art. III. – Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr.174/2018, Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 462-466, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 80, alineatul (6) va avea următorul cuprins:

„(6) În perioada electorală, deciziile cu privire la examinarea contestațiilor și aplicarea sancțiunilor de către Consiliul Audiovizualului sînt publicate pe pagina web oficială a acestuia în termen de 24 de ore de la adoptare.”

2. Articolul 84 se completează cu alineatele (10¹) și (10²) cu următorul cuprins:

„(10¹) Se sancționează cu retragerea dreptului de a difuza/publica informații despre reflectarea alegerilor/referendumurilor *pe o perioadă de 7 zile* furnizorul/ distribuitorul de servicii media care adoptă tratamente privilegiate față de unele persoane/partide politice și/sau unii concurenți electorali în virtutea statutului social și/sau a funcțiilor pe care le dețin candidații acestora, precum și care încalcă obligația de echitate, responsabilitate, echilibru și imparțialitate în perioada electorală, sau *pînă la finalizarea perioadei electorale* în cazul încălcării repetate a respectivelor prevederi.

(10²) Se sancționează cu suspendarea licenței de emisie sau a autorizației de retransmisiune furnizorul/distribuitorul de servicii media care reflectă campania electorală fără a avea acest drept sau care nu se conformează și nu execută sancțiunea prevăzută la alin.(10¹). Suspendarea licenței de emisie sau a autorizației de retransmisiune în temeiul alineatului (10¹) se aplică doar după ce a fost aplicată sancțiunea repetată cu retragerea dreptului de a difuza/publica informații despre reflectarea alegerilor/referendumurilor în perioada electorală.”.

Art. IV. – Prin derogare de la prevederile art. 56 alin. (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Zinaida GRECEANÎI

Notă informativă

Se propune spre aprobare Parlamentului proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative și anume a Codului electoral, Codului contravențional și Codului serviciilor media audiovizuale.

Proiectul are ca scop realizarea unor Adrese ale Curții Constituționale, ajustarea unor prevederi ale Codului electoral la prevederile Codului administrativ, precum și perfecționarea procedurilor electorale.

În urma desfășurării alegerilor pentru funcția de președinte al Republicii Moldova din data de 30 octombrie 2016, Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr. 34 din 13 decembrie 2016 „Privind confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatului de Președinte al Republicii Moldova”.

În procesul examinării cauzei privind confirmarea rezultatelor alegerilor pentru funcția de președinte, Curtea Constituțională a constatat mai multe deficiențe în Codul electoral. În acest sens Curtea Constituțională a formulat, în respectiva hotărâre, 6 Adrese Parlamentului, în care subliniază necesitatea ca întreaga legislație electorală referitoare la alegerea Președintelui, Parlamentului, precum și a autorităților administrației publice locale să fie reexaminată, urmând a fi concentrată într-un Cod electoral revizuit, ale cărui dispoziții comune și speciale să asigure, în concordanță cu principiile constituționale, organizarea unor alegeri democratice, corecte și transparente.

Astfel, unele adrese au fost realizate prin Legile nr. 154/2017 și nr. 113/2019, fiind revizuit Codul electoral și o parte din deficiențele constatate de Curte au fost înlăturate, spre exemplu majorarea numărului de buletine pentru secțiile de votare deschise în afara țării de la 3000 la 5000, modificarea mecanismului de votare în străinătate prin acordarea posibilității de a vota cu pașaportul expirat, precum și introducerea unor criterii suplimentare referitoare la stabilirea numărului secțiilor de votare peste hotare.

Fiind în pragul scrutinului prezidențial, în scopul bunei organizări și desfășurări a acestuia, luând în considerare și rapoartele observatorilor naționali și internaționali, prevederile deficiente în prezentul proiect de lege vin să soluționeze atât acele 3 adrese ale Curții Constituționale nerealizate pentru moment cât și unele recomandări ale observatorilor.

În această ordine de idei, se propune introducerea în Codul electoral interdicția de a utiliza în campania electorală și în cadrul acțiunilor de agitație electorală a discursului bazat pe ură și /sau instigator la discriminare, iar în Codul contravențional introducerea sancțiunilor pentru asemenea acțiuni.

Alte propuneri de modificare care derivă din Adresele nr. 5 și 6 ale Curții este stabilirea unor sancțiuni pentru: implicarea cultelor religioase în campania electorală, transportarea organizată a alegătorilor la secțiile de votare dacă are ca scop să-i determine să voteze pentru un concurent anume, implicarea organizațiilor necomerciale, de binefacere și sindicale în campania electorală, nereflexarea corectă a campaniei de către instituțiile media.

Potrivit Adresei nr. 1, Curtea a constatat că, datorită aplicării deficitare a legislației de către instanțele de drept comun, actorii electorali, în cadrul alegerilor prezidențiale au fost, de fapt, lipsiți de un control judiciar eficient, iar Curtea Constituțională a fost pusă în imposibilitatea de a opera cu acte de constatare a încălcărilor, fiind recomandată modificarea procedurilor de examinare a contestațiilor. Între timp însă, a fost adoptat Codul administrativ fiind instituit un nou mecanism a procedurilor administrative și judiciare, ceea ce înseamnă că prevederile actuale ale Codului electoral în materie de examinare a contestațiilor nu corespund

Codului administrativ. Prin urmare prin proiectul de lege propus spre aprobare se urmărește inclusiv aducerea normelor Codului electoral în corespundere cu cele din Codul administrativ.

De menționat că o procedura practic identică de examinare a contestațiilor după cum este propus în proiectul de lege a fost pînă în anul 2016, după care s-a transmis către instanțele de judecată competența parțială de examinare a contestațiilor.

Proiectul conține și alte modificări semnificative la legea electorală care au fost vociferate atît de funcționarii electorali cît și de subiecții implicați în procesul electoral, societatea civilă la conferințele post electorale și care au fost sistematizate de către Comisia Electorală Centrală și prezentate spre examinare Parlamentului. Acestea vizează:

- acordarea dreptului alegătorului cu dizabilități să aplice facsimilul în loc de a pune semnătură (la solicitarea organizațiilor din domeniu);

- acordarea dreptului de acces la listele electorale depline și observatorilor, prin semnarea unei declarații de confidențialitate (la solicitarea observatorilor naționali);

- reglementarea expresă a zilei cînd începe campania electorală pentru turul doi de scrutin (problemă identifică în procesul organizării turului doi de scrutin);

- micșorarea orei votării de la 8 la 20.00 (în cadrul conferințelor post-electorale din ultimii ani, una dintre problemele analizate a fost necesitatea reducerii timpului destinat votării. Durata actuală a zilei votării cauzează oboseala excesivă a funcționarilor electorali generând o reacție în lanț - pierderea concentrației, nervozitate, stres și, în final, producerea greșelilor în întocmirea documentației electorale de totalizare a votării). Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe linga CEC, a elaborat și un studiu în acest sens, inclusiv a examinat practica internațională, în medie prevalează durata de 12 ore de votare;

- stabilirea expresă a termenelor cînd pot fi nimicite listele electorale (în scopul conformării prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal);

- ajustarea termenologiei Codului electoral la cea a Codului serviciilor media audiovizuale;

- stabilirea unor norme clare referitoare la conținutul și modalitatea efectuării publicității electorale (norma în vigoare ce vizează interdicția de a utiliza simbolurilor naționale nu produce efecte juridice, mai mult există partid care în calitate de simbol al partidului are înregistrat o personalitate istorică (care e și simbol electoral));

- stabilirea unor noi sancțiuni pentru grupurile de inițiativă, concurenții electorali, funcționarii electorali cît și pentru instituțiile media;

Se atrage atenția că proiectul conține unele propuneri care reies și din actele normative al Comisiei Electorale Centrale, acestea deja fiind aplicabile subiecților electorali și nefiind supuse controlului judiciar, însă se propune a le oferi o altă putere juridică .

